

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Aleny Šiškovéj na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave 15. októbra 2014 v trestnej veci odsúdeného **J. M. a spol., pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom** podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. h/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 6. mája 2014, sp. zn. 2Ntok 2/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného J. M. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 6. mája 2014, sp. zn. 2Ntok 2/2013, podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol návrh odsúdeného J. M. na povolenie obnovy konania smerujúci proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. mája 2006, sp. zn. 21T 2/03, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. marca 2010, sp. zn. 1 To 15/2009, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť odsúdený J. M., ktorú písomne prostredníctvom obhajcu odôvodnil (č.l. 44 - 46). Uvedenú sťažnosť doplnil písomným podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 18. augusta 2014 a 6. októbra 2014.

V sťažnosti odsúdený poukázal na pochybenie súdov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, t.z. že rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Za nesprávne použitie

hmotnoprávneho ustanovenia považuje aplikáciu ustanovenia § 35 Trestného zákona. Podľa názoru odsúdeného odvolací súd nezistil retrospektívnu konkurenciu všetkých trestných činov, ktorých sa táto konkurencia dotýkala, konkrétne vo vzťahu k trestnému rozkazu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 20. apríla 2002, sp. zn. 1T 34/2002, a k rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota z 30. marca 2006, sp. zn. 1T 149/2005.

V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. novembra 2009, sp. zn. 1 TdoV 12/2009, ktorým bol vyslovený právny názor, že súhrnný trest by mal byť uložený vo vzťahu ku všetkým do úvahy prichádzajúcim rozhodnutiam. Pri ukladaní súhrnného trestu treba zistiť časový sled udalostí, teda kedy bol trestný čin spáchaný. Či bol spáchaný skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný spáchaný trestný čin.

V sťažnosti odsúdený ďalej poukázal na skutočnosť, že trestný čin vraždy bol spáchaný 17. júla 2000. Trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 34/2002, je z roku 2002 a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota je z roku 2006.

Podľa príslušných ustanovení Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, § 39 ods. 1 Trestného zákona, maximálna výmera trestu odňatia slobody predstavovala výmeru 15 rokov za trestný čin vraždy. Nesprávnou aplikáciou uvedených ustanovení Trestného zákona mu bol uložený trest vo výmere 16 rokov, teda nad maximálnu výmeru stanovenú zákonom.

Podľa názoru odsúdeného sa Krajský súd v Trenčíne vôbec nezaoberal dôvodmi, pre ktoré bol návrh na povolenie obnovy konania podaný. Nevzal do úvahy dodatočné priznanie spoluodsúdeného T. P., že trestný čin vraždy spáchal sám.

Rovnako podľa názoru odsúdeného nebola zohľadnená jeho argumentácia, že podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012 je asperačná zásada neústavná. Vo vzťahu k uvedenému nálezu poukázal aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2013, podľa ktorého ak ústavný súd v náleze vysloví, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s ústavou, tak takáto skutočnosť nemôže byť novou skutočnosťou, súdu skôr neznámou v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale len jednou z podmienok

obnovy konania. Ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, ide o dôvod obnovy konania ex lege, na základe § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Preto súd v takýchto prípadoch už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku konštatoval porušenie zákona v neprospech odsúdeného J. M. a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. marca 2010, sp. zn. 1 To 15/2009, vo výroku o treste ako aj naň nadväzujúcich výrokov. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného J. M. **nie je dôvodná.**

Konštatuje, že podanie odsúdeného J. M. **je zmätočné. J. M. podal sťažnosť proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. zo 6. mája 2014, 2Ntok 2/2013, ktorým uznesením bol návrh na obnovu konania smerujúci proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 21T T 2/03, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 15/2009, zamietnutý. Vo svojej sťažnosti pritom uvádza dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, ktorý sa týka ustanovenia vzťahujúceho sa k dovolaciemu konaniu.**

Z obsahu pripojených spisov vyplýva, že odsúdený J. M. žiadal o povolenie obnovy konania rôznymi podaniami (dňa 4. februára 2014, 25. februára 2014, 24. marca 2014, 16. júna 2014, 1. mája 2014, 9. mája 2014, 13. mája 2014), v ktorých uvádzal v podstate rovnaké skutočnosti ako v pôvodnej žiadosti.

Prvostupňový súd postupoval v súlade so stavom veci a zákonom, keď zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy konania v posudzovanej trestnej veci. Svoje rozhodnutie jasne a zrozumiteľne odôvodnil.

Obžalovaný J. M. bol v pôvodnom konaní uznaný za vinného z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. h/ Trestného zákona účinného do 31. júla 2001.

Za to bol obžalovanému J. M. uložený podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere **10 rokov**, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 zaradený do tretej nápravno-výchovnej skupiny. Súčasne bol zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 27. apríla 2001, sp. zn. 4T 217/00, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. júna 2001, sp. zn. 4To 77/01.

Najvyšší súd zistil, že o návrhoch odsúdeného J. M. sa v minulosti už rozhodovalo. Uznesením **Krajského súdu v Trenčíne z 8. júla 2010, sp. zn. 2Ntok 1/2010**, bol návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania, ktorý podal proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. mája 2006, sp. zn. 21 T 2/03, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. marca 2010, sp. zn. 1 To 15/2009, podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku **zamietnutý**, pretože súd nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Proti uvedenému uzneseniu odsúdený podal sťažnosť. Následne **uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 22/2010**, bola podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného J. M. **zamietnutá**.

Na základe návrhu odsúdeného J. M. z 9. septembra 2013 **Krajský súd v Trenčíne** o obnove konania rozhodol **uznesením z 25. októbra 2013, sp. zn. 2Ntok 2/2013**, tak, že podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh odsúdeného J. M. na **povolenie obnovy konania vo veci rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31. mája 2006, sp. zn. 21T 2/2003**, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. marca 2010, sp. zn. 1 To 15/2009, **odmietol**.

Proti uvedenému rozhodnutiu odsúdený J. M. podal sťažnosť. **Najvyšší súd Slovenskej republiky** dňa **22. januára 2014 uznesením, sp. zn. 3 Tost 38/2013**, podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku **zrušil** napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 25. októbra 2013, sp. zn. 2Ntok 2/2013, a krajskému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Z ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že „**obnova konania**, ktorá sa skončila právoplatným rozsudkom, **sa povolí, len ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom, na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom testu.**

Súčasne ale musí byť splnená aj druhá podmienka stanovená v ustanovení § 394 ods. 1 Trestného poriadku, že tieto skutočnosti sú také závažné, že odôvodňujú zásah do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. Nové skutočnosti v konaní o povolenie obnovy konania treba zvyčajne preukázať novými dôkazmi. Neznámym dôkazom sa rozumie dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní, ale aj dôkaz síce v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom.

Len po tomto zistení možno uvažovať o ďalších podmienkach rozhodných pre povolenie obnovy v danom prípade vo výroku o treste.

Najvyšší súd poukazuje na to, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súdu neprislúcha preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní a zákonnosť rozhodnutia, ktorým bolo toto konanie právoplatne skončené.

Odmietnutie návrhu na povolenie obnovy konania Krajský súd v Trenčíne podrobne odôvodnil na str. 4 až 6 uznesenia. Najvyšší súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje a v podrobnosti naň odkazuje. Skutočnosti uvádzané odsúdeným M. boli známe už v prípravnom konaní (priznanie sa T. P., že vraždu spáchal sám), a teda nejde o takú novú skutočnosť, súdu skôr neznámu, akú má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že odsúdený bol v pôvodnom konaní usvedčený nie len svedeckými výpoveďami, ale aj ďalšími objektívnymi a ničím nespochybnenými dôkazmi, ktoré boli zistené na mieste činu pri ohliadke miesta činu, rekognícii ako aj závermi znaleckých posudkov znalcov z odboru súdneho lekárstva a znalcov z odboru psychiatrie a psychológie (č.l. 54 – 80, čl. 127 – 155) a kriminalistických expertíz.

K ďalšej námietke odsúdeného J. M., že trest mu bol v pôvodnom konaní ukladaný s použitím asperačnej zásady, ktorá bola nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL ÚS 106/2011, zo dňa 28. novembra 2012 zrušená, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza: Najvyšší súd Slovenskej republiky (odvolací súd) pri ukladaní trestu rozsudkom z 10. marca 2010, sp. zn. 1 To 15/2009, J. M. síce ukladal súhrnný trest s použitím ustanovenia § 35 ods. 2 Trestného zákona, ale v znení neobsahujúcom asperačnú zásadu. To znamená **bez použitia asperačnej zásady**, ktorá bola zavedená do Trestného zákona **až zákonom č. 171/2003 účinným od 1. septembra 2003**, podľa ktorej súd pri spáchaní viacerých úmyselných trestných činov bol povinný zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby najťažšieho trestného činu o jednu tretinu a obzvlášť nebezpečnému recidivistovi o jednu polovicu. Súd musel ukladať trest páchatel'ovi v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody.

Odsúdený ďalej namietal, že pri ukladaní súhrnného trestu súdy nesprávne aplikovali ustanovenia § 35 Trestného zákona tým, že nezistili retrospektívnu konkurenciu všetkých trestných činov, ktorých sa týkala (trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 34/2002, a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 1T 149/2005).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí, sp. zn. 1 To 15/2009, **riešil túto otázku**, pričom dospel k záveru, že súhrnný trest je potrebné ukladať len vo vzťahu k odsúdeniu rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 27. apríla 2001, sp. zn. 4T 217/00, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. júna 2001, sp. zn. 4To 77/01. Pokiaľ išlo o odsúdenie rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 34/2002, z 23. apríla 2002 najvyšší súd konštatoval, že v danom prípade nešlo o súbeh trestných činov, ale o typickú recidívu trestnej činnosti, preto vo vzťahu k tomuto odsúdeniu neprichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu odňatia slobody. Taktiež neprichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota z 30. mája 2005, sp. zn. 1T 149/2005, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. júna 2006, sp. zn. 3To 151/2006.

Odsúdený tiež namietal, že uloženým trestom vo výmere 10 rokov s prihliadnutím na ďalšie citované rozhodnutia súdov (rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 27. februára 2001, sp. zn. 4T 217/00, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2001, sp. zn. 4To 77/01, trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 34/02, zo dňa

23. apríla 2002, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 30. marca 2006, sp. zn. 1T 149/2005) došlo k prekročeniu maximálnej výmery trestu 15 rokov určenej zákonom v ustanovení § 39 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na zdôvodnenie spôsobu ukladania súhrnného trestu odňatia slobody a jeho výmeru odsúdenému v už citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 15/2009 (č.l. 9 - 10) a v uznesení Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2Ntok 2/2013 (č.l. 5 - 6). S ohľadom na podmienky uloženia úhrnného trestu podľa § 35 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 sa súhrnný trest uloží všade tam, kde ide o súbeh trestných činov a kde by sa ináč uložil úhrnný trest, keby tu nebolo skoršieho odsudzujúceho rozsudku. Odsudzujúcim rozsudkom súdu prvého stupňa za iný trestný čin sa v ustanovení § 35 ods. 2 Trestného zákona rozumie prvý odsudzujúci rozsudok o inom trestnom čine, bez ohľadu na to, že v riadnom alebo mimoriadnom opravnom konaní bol tento rozsudok zrušený, pokiaľ sa toto opravné konanie skončilo právoplatným odsúdením páchatel'a (vid' R 41/1968, uver. Zb. sr. č. 8/68, str. 446).

Uloženie súhrnného trestu teda prichádza do úvahy iba v prípade viacčinného súbehu (reálna konkurencia). Viacčinný súbeh niektorých trestných činov je z časového hľadiska vtedy, ak v medziobdobí medzi okamihom spáchania prvého z nich a okamihom spáchania posledného z nich **nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a**, a to takéhoto rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin **vyhlásený**, a ktorý potom svojho času aj **nadobudol právoplatnosť** a **možno naň dosiaľ prihliadať**.

Z uvedeného vyplýva, že obvinenému J. M., ktorý **spáchal ďalší trestný čin** (trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona dňa 15. marca 2005, za ktorý bol obvinený J. M. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota dňa 30. marca 2006, sp. zn. 1T 149/05, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. júna 2006, sp. zn. 3To 151/06) **po vyhlásení prvého odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý nadobudol právoplatnosť** (rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 27. februára 2001, sp. zn. 4T 217/00, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2001, sp. zn. 4To 77/01), nebolo možné uložiť súhrnný trest, nakoľko sa v uvedenom prípade nejednalo o súbeh trestných činov,

ale o recidívu. Viac trestných činov je v súbehu len potiaľ, pokiaľ medzi spáchaním časovo prvého z nich a časovo posledného z nich nebol vyhlásený súdom prvého stupňa **odsudzujúci, hoci aj neprávoplatný, rozsudok** za nejaký trestný čin. Činy spáchané po odsudzujúcom rozsudku do doby jeho právoplatnosti treba posúdiť **obdobne ako recidívu** (viď R 8/1974, uver. Zb. sr. č. 2/74, str. 119). Rovnako je vylúčené uloženie súhrnného trestu aj v prípade, ak obvinený po vyhlásení prvého odsudzujúceho rozsudku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 27. februára 2001, sp. zn. 4T 217/00, ale pred nadobudnutím právoplatnosti tohto rozhodnutia (uvedený rozsudok Okresného súdu Bratislava V nadobudol právoplatnosť až rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2001, sp. zn. 4To 77/01), spácha ďalší trestný čin, resp. ďalšie trestné činy (pokračovací trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona).

Z uvedeného vyplýva, že len trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov bol J. M. uložený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 31. mája 2006 ako trest súhrnný. Ďalšie tresty odňatia slobody boli uložené ako tresty samostatné.

Z konštatovaného je zrejmé, že nešlo tu o uloženie jedného trestu vo výmere prevyšujúcej 15 rokov, ako to tvrdí odsúdený J. M.. Na základe toho, že tieto jednotlivé tresty spočítal, neberúc do úvahy aj skutočnosť, že v čase uloženia súhrnného trestu odňatia slobody v roku 2006 mal už niektoré tresty odňatia slobody vykonané, napr. vo veci Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 34/02 (§ 36 zák. č. 140/1961 Zb. účinnom do 31. júla 2001 a v rovnakom znení účinnom do 1. januára 2006).

Ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi súdu skôr známymi mohli viesť k inému rozhodnutiu súdu o vine a treste odsúdeného J. M..

Krajský súd v Trenčíne preto nepochybil, keď podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh odsúdeného odmietol, nezistiac podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť odsúdeného J. M. podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 15. októbra 2014

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová